

TÜZKŐ PÉTER IGAZSÁGÜGYI SZAKÉRTŐ

Megbízó: MNB-Ingatlan Korlátolt Felelősségű Társaság
Székhely: 1013 Budapest, Krisztina körút 32.
Adószám: 25569751-2-44

Szakértői ügyszám:
TP-K-0281/2022.

IGAZSÁGÜGYI SZAKÉRTŐI VÉLEMÉNY

A szakvélemény 8 számozott oldalból áll.

Készült: 3 példányban

Kapják: 2 példány a megbízó részére
1 példány a szakértői irattár részére

Készítette:

TÜZKŐ PÉTER
igazságügyi szakértő
kulturális javak piaci ár- és értékbecslése
/010606/

12 -

I. MEGBÍZÓ

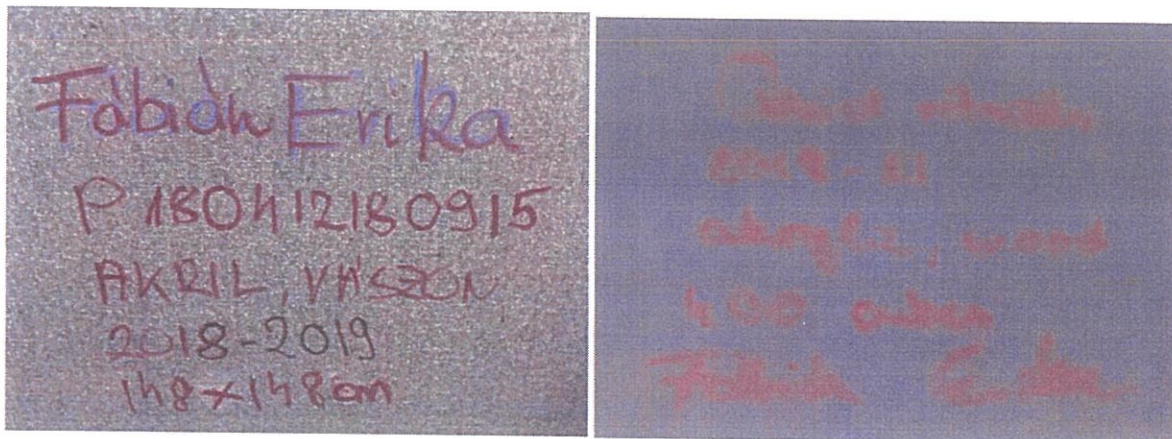
Megbízó: MNB-Ingatlan Korlátolt Felelősségű Társaság
 Székhely: 1013 Budapest, Krisztina körút 32.
 Adószám: 25569751-2-44

II. FELADAT

A szakértő az előzetes ismeretanyag – elektronikus formában részére megküldött fényképek és műtárgylista –, valamint a helyszíni szemle alapján nyilatkozzon arra vonatkozóan, hogy a szakvélemény készítésének időpontjában tizenkettő különböző Fábián Erika (1988) festőművész által készített, a kulturális javak körébe sorolható képzőművészeti alkotások becsült forgalmi értéke mekkora.

III. A SZAKÉRTŐI VIZSGÁLAT MÓDSZEREI, ÁLTALÁNOS MEGÁLLAPÍTÁSOK

A szerzőiségre vonatkozó adatok, hogy a Molnár Ani Galéria évek óta foglalkozik a művész alkotásainak bemutatásával, értékesítésével. Az alkotások mindegyike jelzett, a művek hátoldali részén a művész szignatúrájával és a Galéria bélyegzőjével. Minden, a szakvéleményben szereplő alkotást Fábián Erika eredeti, hiteles műveként értékelem.

A Galéria a művekhez eredetiségigazoló dokumentumot adhat – igény esetén – Megbízó részére. A Fábián Erika-alkotások egyenkénti műelemzését, művészettörténeti feldolgozását a Megbízó feladatban nem határozta meg, így ez a szakvéleményben nem valósul meg. A művek bemutatását, a művekhez tartozó releváns adatokat egyenként a tárgyleírásban közlöm. A szakvéleményben szereplő becslést a nemzetközi és hazai szakértői gyakorlatnak megfelelő alsó és felső becslést meghatározásával adom meg. A becslést nem azonos a művek eladási vagy vételárával.

A szakértői vélemény elkészítéséhez saját műkereskedelmi szakértői tapasztalatom mellett felhasználtam az elektronikus és nyomtatott formában elérhető releváns művészeti adatbázisokat, a művészre és a konkrét műalkotásokra vonatkozó szakirodalmat. A szakvéleményt és a műtárgyakhoz

rendelt becsült forgalmi értékeket elsősorban személyes műkereskedelmi szakértői tapasztalatom, a Megbízó és a Galéria általi rendelkezésemre bocsájtott dokumentumok, az alkotóra és a konkrét művekre vonatkozó tanulmányok és szakirodalom felhasználásával, az aktuális honi és nemzetközi műtárgypiaci trendek és adatbázisokban rögzített referenciaszámok figyelembevételével és a lent leírt szakértői vizsgálati szempontok alapján alakítottam ki. A szakértői véleményem kialakításakor a műtárgyak hazai és nemzetközi szakértői gyakorlatban elfogadott legfontosabb értékmeghatározási szempontokat/módszereket használtam:

- *a műalkotások objektív és szubjektív szakértői vizsgálata a szemle során*
- *a műalkotások leírása, állapotának rövid ismertetése (az azonosításra alkalmas tárgyleírás tartalmazza a művek állapotát. Abban az esetben, ha azok restaurálásra szorulnak, vagy bármilyen értékcsökkentő sérülés látható rajtuk, külön rögzíti a tárgyleírás)*
- *az alkotó ismertsége, elismertsége, művészettörténeti besorolása: Fábíán Erika festőművész életrajzában rövid ismertetésében*
- *a műalkotások provenienciája – a művek a művész tulajdonából kerültek Molnár Ani Galéria gyűjteményébe*
- *Fábíán Erika alkotásainak értékvizsgálata a hazai és a nemzetközi műtárgypiaci trendek tükrében*
- *egyéb szakértői szempontok, megjegyzések*
- *a műtárgyak védettségi státuszának vizsgálata.*

IV. ELŐZMÉNY, DOKUMENTUMOK

Megbízó részemre elektronikus formában megküldte a művek fotóját és nyilvántartásában szereplő tárgyleírásokat. Szakvéleményem tárgyleírásában ezeket a dokumentumokat felhasználtam. Megbízó kérésének megfelelően a Fábíán Erika alkotásainak értékesítésével foglalkozó Molnár Ani Galériában az alkotásokat egyenként áttekintettem. A szemle során az alkotások állapotát, jelzését, minőségét vizsgáltam.

A szemle időpontjában az alkotások mindegyike kitűnő állapotban volt. A hordozófelületek mindegyike jó minőségű alapozott lenvászon vagy fatábla, amelyek magas színvonalú szakmaiságot tükrözve lettek összeállítva. Az alkotások a szemle időpontjában keretezés nélkül, sarokvédő fóliával voltak ellátva. A művek mindegyike rendkívül szakszerű, példás igényességgel összeállított műtárgyak összbenyomását keltették. A művek installációjához rögzítési pontok nincsenek jelenleg kialakítva egyik alkotáson sem.

AZ ALKOTÓ ELISMERTSÉGE, MŰVÉSZETTÖRTÉNETI BESOROLÁSA: FÁBÍÁN ERIKA (1988) KÉPZŐMŰVÉSZ ÉLETRAJZÁNAK RÖVID ISMERTETÉSÉBEN

Fábián Erika 1988-ban Budapesten született, 2014-ben grafikusművészként végzett a Magyar Képzőművészeti Egyetemen. Fábián Erika 2011-ben elnyerte a Barcsay Jenő tanulmányi díjat, 2013-ban a Magyar Grafikusok Szövetsége Ösztöndíjával jutalmazták. 2018-ban meghívást kapott önálló művészeti projekttel a Lille-i Művészeti Vásárra. 2021-től a közép-kelet-európai régió női művészeit bemutató Secondary Archive online platformján szerepel. Csoportos és egyéni kiállításokon, vásárokon itthon és külföldön egyaránt részt vett kiállítóként. 2019 óta az Eszterházy Károly Katolikus Egyetem Képzőművészeti és Művészelméleti Intézetének oktatója.

Művészete koherens, koncepciózus, szándékoltan lassú alkotói folyamaton alapul. Absztrakt alkotásainak jellemzője a több ezer apró (szín)pöttyből összeálló all-over kompozíció, melyek mögött a legtöbb esetben érzelmi-szenzuális folyamatok állnak. Az önértelmező, mentális processzusok minimális gesztusokban manifesztálódnak, és felvetik az absztrakt művészet többértelműségét, értelmezési problémáit. A Rózsaszín diptychon című mű pöttyei hosszú időt igénybe vevő alkotói folyamatban foglalták el a vászon teljes felületét. Válaszul korunk sebességcsapdájára, a kontemplatív alkotó folyamat lehetőséget ad a művésznak a lassításra, koncentrációra és meditációra. Az amerikai absztrakt festőművész, Agnes Bernice Martin vízszintes és függőleges sávokból, vonalakból összeálló minimalista kompozícióira utaló Hommage á Agnes Martin című sorozatban a vonalak elhalványulnak, közeli nézetre készítetik a képek nézőjét.

A Quiet Rituals című festményciklus Fábián legismertebb sorozata, amely négyszáz darab apró, festett, egymásra helyezett építőkockából és festményekből áll. A mű a gyerekkor önfeledt játékossága mellett

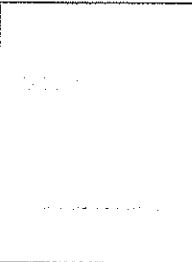
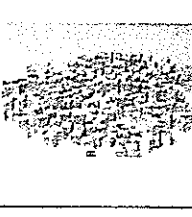
.....

a generációsan továbbörökített tapasztalatokra is reflektál. Az elmélyült, monoton munkával létrehozott alkotásokat Fábián az emlékezés és az önreflexió rituáléjaként értelmezi, melynek során a festékpontok az örökölt és megélt traumák feldolgozásának lenyomataivá válnak.

V. MŰTÁRGYLISTA

A műtárgylista a Megbízó által átadott lista sorrendjében mutatja be a műveket. A helyszíni szemlén a műtárgyak állapotát ellenőriztem, azokat kitűnő állapotban találtam. A művek állapota mellett vizsgáltam a művek jelzetét, technikai paramétereiket.

	MŰALKOTÁS	CÍM	TECHNIKA, MÉRET	JELZET	ALSÓ BECSÉRTÉK	FELSŐ BECSÉRTÉK
1		Pink diptych II. – 2018-2019.	akril, vászon, 150 x 150 cm	Jelezve hátoldalon a vásznon autográf felirattal: Fábián Erika p180412180915 akril, vászon 2018 - 2019 148 x 148	2 800 000 Ft	3 500 000 Ft
2		Quiet Rituals I. - 2019-2021	akril, fatábla, 60 x 60 x 9 cm	Jelezve hátoldalon a vásznon autográf felirattal: Quiet Rituals I 2019 - 2021 acrylic on wood board 60 x 60 x 9 Fábián Erika	650 000 Ft	850 000 Ft
3		Quiet Rituals II. 2019-2021	akril, fatábla, 60 x 60 x 9 cm	Jelezve hátoldalon a vásznon autográf felirattal: Quiet Rituals II 2019 - 2021 acrylic on wood board 60 x 60 x 9 Fábián Erika	650 000 Ft	850 000 Ft
4		Quiet Rituals III. - 2019- 2021	akril, fatábla, 60 x 60 x 9 cm	Jelezve hátoldalon a vásznon autográf felirattal: Quiet Rituals III 2019 - 2021 acrylic on wood board 60 x 60 x 9 Fábián Erika	650 000 Ft	850 000 Ft

5		Quiet Rituals IV. - 2019- 2021	akril, fatábla, 60 x 60 x 9 cm	Jelezve hátoldalon a vásznon autográf felirattal: Quiet Rituals IV 2019 - 2021 acrylic on wood board 60 x 60 x 9 Fábián Erika	650 000 Ft	850 000 Ft
6		Quiet Rituals V. - 2019- 2021	akril, fatábla, 60 x 60 x 9 cm	Jelezve hátoldalon a vásznon autográf felirattal: Quiet Rituals V 2019 - 2021 acrylic on wood board 60 x 60 x 9 Fábián Erika	650 000 Ft	850 000 Ft
7		Quiet Rituals VI. - 2019- 2021	akril, fatábla, 60 x 60 x 9 cm	Jelezve hátoldalon a vásznon autográf felirattal: Quiet Rituals VI 2019 - 2021 acrylic on wood board 60 x 60 x 9 Fábián Erika	650 000 Ft	850 000 Ft
8		Quiet Rituals - 2019-2021	400 db festett fakocka, változó méret	Jelezve a tároló fadoboz alján autográf felirattal: Quiet Rituals 2019 - 2021 acrylic wood 400 db Fábián Erika	2 000 000 Ft	2 500 000 Ft
9		Praise Hommage to Agnes Martin 2. - 2021	ceruza, vászon, 30 x 30 cm	Jelezve hátoldalon a vásznon autográf felirattal: Praise /Hommage to A.M. 30 x 30 cm ceruza vászon 2021 Fábián Erika 2	280 000 Ft	350 000 Ft
10		Praise Hommage to Agnes Martin 8. - 2021	ceruza, vászon, 30 x 30 cm	Jelezve hátoldalon a vásznon autográf felirattal: Praise /Hommage to A.M. 30 x 30 cm ceruza vászon 2021 Fábián Erika 8	280 000 Ft	350 000 Ft
11		Praise Hommage to Agnes Martin 9. - 2021	ceruza, vászon, 30 x 30 cm	Jelezve hátoldalon a vásznon autográf felirattal: Praise /Hommage to A.M. 30 x 30 cm ceruza vászon 2021 Fábián Erika 9	280 000 Ft	350 000 Ft

12		Praise Hommage to Agnes Martin 11. - 2021	ceruza, vászon, 30 x 30 cm	Jelezve hátoldalon a vászonon autográf felirattal: Praise /Hommage to A.M. 30 x 30 cm ceruza vászon 2021 Fábián Erika 11	280 000 Ft	350 000 Ft
	Összesen				9 820 000 Ft	12 500 000 Ft

FÁBIÁN ERIKA ALKOTÁSAI A HAZAI ÉS NEMZETKÖZI MŰTÁRGYPIACON

Fábián Erika alkotásai a hazai és a nemzetközi árverési adatbázisokban nem szerepelnek. Műveinek értékesítésével kizárólag kortárs galériák foglalkoznak. A becsült forgalmi értéket az aktuális műtárgypiaci értékesítési lehetőségek (kereslet), és a hazai és nemzetközi műtárgypiacokon (vásárokon, privát értékesítésben elérhető értékek) Fábián alkotásaiért kifizetett összegek értékvizsgálata alapján alakítottam ki. Az alsó és felső becsérték értéksávját ez alapján határoztam meg. Az értékek kialakításánál figyelembe vettem a Molnár Ani Galéria a szemlén közölt, a művészre vonatkozó hazai és nemzetközi értékesítési adatait, hiteles árlistáját.

VI. ÖSSZEGZÉS, A SZAKÉRTŐ EGYÉB MEGÁLLAPÍTÁSAI

Az alkotások érték megállapításánál jelentős értéknövelő tényezőként kezeltem a klasszikus és modern kortárs műtárgypiacon az elmúlt években történt jelentős felértékelődés mellett, hogy Fábián Erika több éve folyamatosan stabil festői teljesítményének köszönhetően jelen van alkotásaival a hazai és nemzetközi galériás rendszerben, továbbá Fábián alkotásainak az elmúlt évben megfigyelhető felértékelődését, és az életmű jelentős festői programjának szakmai elismeréseit.

Az értéksávok kialakítását elsősorban a művésszel évek óta foglalkozó hazai galéria elérhető értékesítési adatainak vizsgálatával alakítottam ki, valamint az elérhető és hivatkozott eladási árak, mint referenciaszámok figyelembevételével. Az alsó és felső becsértékben meghatározott értéksávban meghatározott becsült forgalmi érték a hazai és a nemzetközi műtárgypiac arányrendszerének megfelelő.

Nemzetközi műtárgypiaci értékesítés során a hazai értékektől jelentősen eltérő, magasabb árakat is elérhet a művésszel foglalkozó honi galéria. Az érték-megállapításnál jelentős értéknövelő tényezőként kezeltem a hazai és a nemzetközi műtárgypiaci értékesítési lehetőségek közötti többszörös értékkülönbözetet és a szakvélemény írásának idején jelentősen változó euró/forint árfolyamot.

A most kiválasztott alkotások jól reprezentálják Fábíán Erika egyedi petyegtetett technikai megoldáson alapuló all-over típusú festészeti programját. Jelentős értéknövelő tényezőként kell kezelni Fábíán festészeti teljesítményét, hisz a művész egyedi technikáján alapuló alkotások több éven keresztül készülnek. Az egyedi látásmódjából fakadó ábrázolási technika – életművének centrális motívumrendszerét jelentő petyegtetett foltfelületek – az életmű legértékesebb darabjai közé sorolhatóak. Fábíán korosztályának teljesen egyéni hangú képviselője idehaza. Végtelen türelemmel készített pontokból épülő absztrakt művei a nemzetközi műtárgypiac eurómilliós értéksávjában értékesíthető alkotó, Yayoi Kusama műveivel mutat hasonlóságot. Fábíán életművére, festészeti teljesítményén mérhető tehetségére a minimalista alkotók – például Agnes Martin vagy On Kawara – hatottak.

A Miniszterelnökség Műtárgyfelügyeleti Hatósági Főosztály megkeresésében kapott válasz alapján a szakvéleményben értékelt tizenkettő darab Fábíán Erika alkotás a hatóság válasza alapján a *kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény* (a továbbiakban: Kötv.) 71. § (2) bekezdése a) pontja szerinti védettség, valamint c) és d) pontja szerinti lopott és csempészett kulturális javakról vezetett nyilvántartásában nem szerepelnek.

A fent leírt szakértői szempontokra támaszkodva – véleményem szerint – Fábíán Erika festőművész szakvéleményben bemutatott különböző alkotásainak együttes alsó bruttó becsértékét 9 820 000 forintban, míg felső bruttó becsértékét 12 500 000 forintban lehet meghatározni. Az alsó és felső becsült forgalmi érték nem tartalmazza az alkotások adásvételi tranzakciója során felmerülő adó, díj- és járulékkerheket, valamint a szállítási, biztosítási, állagmegóvási, elhelyezési költségeket.

Budapest, 2022. augusztus 27.

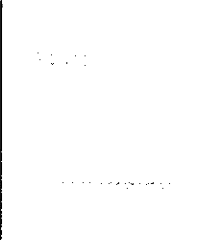
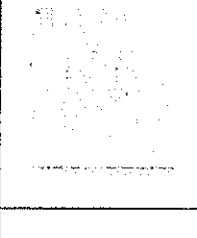
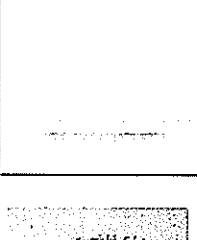
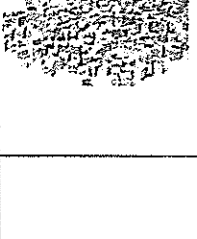
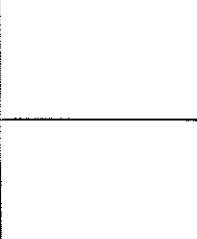
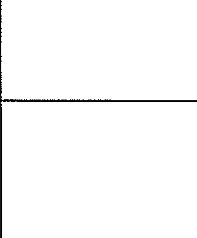
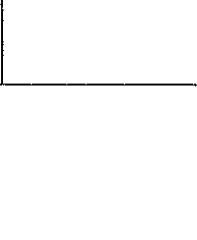

TÜZKŐ PÉTER
igazságügyi szakértő
kulturális javak piaci ár- és
értékebecslése
/010606/

Fábián Erika 1988-ban Budapesten született, 2014-ben grafikusművészként végzett a Magyar Képzőművészeti Egyetemen. Fábián Erika 2011-ben elnyerte a Barcsay Jenő tanulmányi díját, 2013-ban a Magyar Grafikusok Szövetsége Ösztöndíjával jutalmazták. 2018-ban meghívást kapott önálló művészeti projekttel a Lille-i Művészeti Vásárra. 2021-től közép-kelet-európai régió női művészeit bemutató Secondary Archive online platformján szerepel. Művészete koherens, koncepciózus, szándékoltan lassú alkotói folyamaton alapul. Absztrakt alkotásainak jellemzője a több ezer apró (szín)pöttyből összeálló all-over kompozíció, melyek mögött a legtöbb esetben érzelmi-szenzuális folyamatok állnak. Az önértelmező, mentális processzusok minimális gesztusokban manifesztálódnak és felvetik az absztrakt művészet többértelműségét, értelmezési problémáit. A Rózsaszín diptychon című mű pöttyei hosszú időt igénybe vevő alkotói folyamatban foglalták el a vászon teljes felületét.

A szemle időpontjában az alkotások mindegyike kitűnő állapotban volt. A hordozó felületek mindegyike jó minőségű alapozott lenvászon vagy fatábla, amelyek magas színvonalú szakmaiságot tükrözve lettek összeállítva. Az alkotások a szemle időpontjában keretezés nélkül, sarokvédő fóliával voltak ellátva. A művek mindegyike rendkívül szakszerű, példás igényességgel összeállított műtárgyak, összbenyomását keltették. A művek installációjához rögzítési pontok nincsenek jelenleg kialakítva egyik alkotáson sem.

	MŰALKOTÁS	CÍM	TECHNIKA, MÉRET	JELZET
1		Pink diptych II. – 218-2019.	akril, vászon, 150 x 150 cm	Jelezve hátoldalon a vásznon autográf felirattal: Fábián Erika p180412180915 akril, vászon 2018 – 2019 148 x 148
2		Quiet Rituals I. - 2019-2021	akril, fatábla, 60 x 60 x 9 cm	Jelezve hátoldalon a vásznon autográf felirattal: Quiet Rituals I 2019 - 2021 acrylic on wood board 60 x 60 x 9 Fábián Erika
3		Quiet Rituals II. 2019-2021	akril, fatábla, 60 x 60 x 9 cm	Jelezve hátoldalon a vásznon autográf felirattal: Quiet Rituals II 2019 - 2021 acrylic on wood board 60 x 60 x 9 Fábián Erika
4		Quiet Rituals III. - 2019-2021	akril, fatábla, 60 x 60 x 9 cm	Jelezve hátoldalon a vásznon autográf felirattal: Quiet Rituals III 2019 - 2021 acrylic on wood board 60 x 60 x 9 Fábián Erika

5		Quiet Rituals IV. - 2019-2021	akril, fatábla, 60 x 60 x 9 cm	Jelezve hátoldalon a vásznon autográf felirattal: Quiet Rituals IV 2019 - 2021 acrylic on wood board 60 x 60 x 9 Fábián Erika
6		Quiet Rituals V. - 2019-2021	akril, fatábla, 60 x 60 x 9 cm	Jelezve hátoldalon a vásznon autográf felirattal: Quiet Rituals V 2019 - 2021 acrylic on wood board 60 x 60 x 9 Fábián Erika
7		Quiet Rituals VI. - 2019-2021	akril, fatábla, 60 x 60 x 9 cm	Jelezve hátoldalon a vásznon autográf felirattal: Quiet Rituals VI 2019 - 2021 acrylic on wood board 60 x 60 x 9 Fábián Erika
8		Quiet Rituals - 2019-2021	400 db festett fakocka, változó méret	Jelezve a tároló fadoboz alján autográf felirattal: Quiet Rituals 2019-2021 acrylic wood 400 db Fábián Erika
9		Praise Hommage to Agnes Martin 2. - 2021	ceruza, vászon, 30 x 30 cm	Jelezve hátoldalon a vásznon autográf felirattal: Praise /Hommage to A.M. 30 x 30 cm ceruza vászon 2021 Fábián Erika 2
10		Praise Hommage to Agnes Martin 8. - 2021	ceruza, vászon, 30 x 30 cm	Jelezve hátoldalon a vásznon autográf felirattal: Praise /Hommage to A.M. 30 x 30 cm ceruza vászon 2021 Fábián Erika 8
11		Praise Hommage to Agnes Martin 9. - 2021	ceruza, vászon, 30 x 30 cm	Jelezve hátoldalon a vásznon autográf felirattal: Praise /Hommage to A.M. 30 x 30 cm ceruza vászon 2021 Fábián Erika 9
12		Praise Hommage to Agnes Martin 11. - 2021	ceruza, vászon, 30 x 30 cm	Jelezve hátoldalon a vásznon autográf felirattal: Praise /Hommage to A.M. 30 x 30 cm ceruza vászon 2021 Fábián Erika 11